

Секція:

Управління та адміністрування

УДК 656.13

Горин Р., Зяйлик М.

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

ЛОГІСТИЧНЕ УПРАВЛІННЯ ТРАНСПОРТНИМИ ПОТОКАМИ

Horyn R., Ziailyk M.

Ternopil Ivan Puluj National Technical University

LOGISTICS MANAGEMENT OF TRANSPORT FLOWS

Ключові слова: транспортна логістика, логістична мережа, транспортно-логістичні послуги

Keywords: transport logistics, logistics network, transport and logistics services

Метою функціонування логістичної мережі є організація постачання і переміщення товарно-матеріальних цінностей оптимальним маршрутом. Окрім безпосереднього переміщення товарно-матеріальних цінностей, транспортні послуги також передбачають комплекс підготовчих операцій:

1) відповідальне зберігання та обробка вантажів – обробка вантажів; приймання та видача товарно-матеріальних цінностей за асортиментом та кількістю; розвантаження та завантаження транспортних засобів з оформленням належних документів; пломбування вантажів; розрахунок та оптимальне планування вантажних місць; забезпечення необхідного обладнання, складських приміщень або ж відкритих майданчиків для зберігання та інше);

2) послуги, що пов'язані з транспортуванням вантажів - приймання вантажів у відправника; доставка вантажу зі складу одержувачу; надання на умовах оренди транспортних засобів; супровід вантажу та інше;

3) послуги, що пов'язані з прийомом і видачею вантажів, оформлення супровідних документів – прийом і видача вантажів; перевірка кількості, маси і стану вантажу; оформлення товарно-транспортної документації, митне оформлення вантажів та інше;

4) послуги інформаційно-довідкового характеру – надання на вимогу інформації про переміщення та місцезнаходження вантажів; перелік послуг, тарифи та режими роботи експедиторів; консультаційні послуги з організаційних та юридичних питань у сфері транспортно-експедиторського обслуговування та інше;

5) комерційні послуги – виконання розрахунків із перевізниками від імені вантажовідправників чи вантажоодержувачів; страхування вантажів; розрахунок оптимального завантаження транспортних засобів; розміщення а закріплення вантажу в транспортному засобі та інше;

6) сервісні послуги – технічне обслуговування та ремонт транспортних засобів; організація стоянок транспортних засобів та інше [1, с. 39].

Логістичне управління транспортними потоками є одним з ключових секторів діяльності, що забезпечує роботу більшості галузей економіки, має безпосередній вплив на розвиток держави та забезпечення конкурентоспроможності національних виробників.

Транспортна логістика виконує ряд важливих функцій, основними з яких є:

- системоутворююча – утворення системи управління товарорухом, тобто формування господарських зв'язків, організація пересування продукції через місця

складування, формування і контроль запасів продукції, розвиток та організація складського господарства;

- інтегруюча – забезпечення синхронізації процесів збуту, зберігання і доставки продукції з орієнтацією на ринок засобів виробництва і надання посередницьких послуг споживачам. Забезпечення узгодження інтересів логістичних посередників у логістичній системі;

- регулююча – орієнтація на заощадження ресурсів. Управлінський вплив орієнтований на підтримку відповідності поведінки частини логістичної системи інтересам цілого;

- результуюча – постачання продукції в чітко визначеній кількості, у визначене місце і час, визначеної якості та за мінімальних витрат. Логістика є алгоритмом перетворення ресурсів у постачання готової продукції відповідно до наявного попиту [2, с. 167]

Відповідно до специфіки послуг, що надаються, розрізняють наступні види транспортно-логістичних організацій:

- транспортні – надання транспортних послуг споживачам;
- експедиторські – посередницькі організації, що надають послуги з підготовки та здійснення перевезень вантажів, оформлення необхідних супровідних документів;

- інформаційно-посередницькі (диспетчерські організації) – організації, що здійснюють пошук вантажів для перевізників та транспортних засобів для вантажовідправників, проте не несуть відповідальності за організацію і виконання доставки;

- логістичні – виконують комплекс послуг щодо переміщення вантажів, від транспортування і зберігання, до повного управління переміщенням та зберіганням вантажів;

- сервісні – організації, що спеціалізуються на виконанні певних видів сервісних послуг [1, с. 41].

В Україні переважають транспортно-експедиторські організації, тобто транспортні організації змішаного типу, такі організації володіють власним парком рухомого складу та пропонують посередницькі послуги з транспортування вантажів.

Особливого значення ефективне логістичне управління транспортними потоками набуло в умовах повномасштабної війни, оскільки гостро постало питання пошуку альтернативних логістичних шляхів, оперативної доставки необхідних товарів, техніки та гуманітарної допомоги.

Список використаних джерел:

1. Комчатних О. В. Особливості функціонування українських транспортно-логістичних підприємств. Підприємництво і торгівля. 2021. № 30. С. 38-43. <https://doi.org/10.36477/2522-1256-2021-30-06>

2. Лук'янова О.М., Кривцун Д.Ю. Світовий досвід та перспективи розвитку транспортно-логістичної системи України. Економіка і суспільство. 2018. № 18. С. 166-172. URL: https://economyandsociety.in.ua/journals/18_ukr/23.pdf

3. Самодай В. П., Донський М. Л., Растова К. П. Проблеми сьогодення логістичної мережі України. Економіка та суспільство. 2024. Вип. № 60. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-60-6>